

privat Entreprise! Det vilde være en sørgelig Fallit for den danske Skueplads, der har saa stolte Minder og saa rige Fremtidsmuligheder, og som har givet dansk Digtning saa mægtige Impulser. Og dog vilde jeg foretrække en saadan Fallit, frem for at man lod Tingene blive ved at gaa i deres gamle slette Gænge. Thi en Fortsættelse af det kongelige Teater, saaledes som det drives nu, og saaledes som det maa drives nu, forekommer mig at være den ynkeligste Udgang af alle.

Gamborg: Da jeg lod mig indtegne som Taler i denne Debat, bevægedes jeg af en Frygt — som har vist sig ikke at være ubegrundet — for, at man fra Ordførernes Side ikke vilde nære en saadan Velvillie og Interesse for Opera og Musik som den, jeg nærer. Jeg var klar over, at i adskillige af Partierne var der meget ringe Interesse for Musik. Det er jo noget, vi ved, at vort Musikliv ikke har saa meget Gehør herinde paa Rigsdagen, og jeg var klar over, at blandt Ordførerne vilde Interessen for Musik og Opera kun være meget ringe. Nu talte ganske vist det ærede 9de Medlem for Hovedstaden (A. C. Meyer) smukke og gode Ord om Musikens Betydning, og for saa vidt kunde jeg altsaa have undladt at tage Ordet; men jeg vil dog gerne understrege noget af, hvad det ærede Medlem sagde.

Jeg forstaaer aldeles ikke, at noget Menneske kan være i Tvivl om, at Musik vel sagtens er den Kunst, som bevæger de fleste Mennesker og bevæger Menneskene mest. Jeg har tidligere — ved Finanslovens første Behandling — haft Lejlighed til at opfordre ærede Medlemmer til at gaa hen en Dag og se, naar Gardemusikken trækker op gennem Gaderne, hvilken Paavirkning allerede det øver paa Gadens Publikum. Jeg kan anvise andre Veje til at konstatere, i hvilken Grad Musikken virker paa Folk. Gaa ud en Dag i en stor Forsamling af arbejdsløse, naar Fini Henriques spiller for dem, og bemærk den Dødsstillehed der hersker, medens hans Violin synger. Eller gaa en Gang hen i en af de Søndagsskoler, der eksisterer, og konstater, med hvilken Jubel Børnene takker for musikalske Præstationer af Rang, der er ydede dem. Og paa mange, mange andre Maader er det let at konstatere, hvilken Magt Musikken har over Menneskers Sind. Det er mig derfor ganske gaadefuldt, at noget Menneske kan tænke paa, at Staten skulde opgive den Paavirkning af Menneskesindene, som Mu-

sikken øver paa dem, og at man kan tænke sig ikke at yde Tilskud dertil. Jeg vilde snarere gaa meget, meget videre. Jeg vilde, hvis jeg raadede for det, anvende Musik baade paa Straffeanstalter og i Opdragelsesanstalter. Jeg er sikker paa, at Masser af Disciplinærstraffe vilde være ganske overflødige, hvis man spillede for Fangerne eller for Børnene i Stedet for at straffe dem og derigennem avle Bitterhed og Trods i deres Sind. En saadan Bemærkning smiles der ad, men den er rigtig. Jeg ved det ikke blot ad teoretisk Vej, men jeg har selv prøvet det, idet jeg har været med til ude i Kredse af straffede sammen med andre at udøve Musik og da har set, hvilken Virkning det har gjort. Hvis man altsaa kan tænke sig at opgive Statens Støtte til den danske Opera, saa har man ikke Begreb om, hvilken Magt Musikken er i et Samfunds Liv, saa begaar man Synd imod Samfundet og mod Menneskene i Samfundet.

Det er ud fra saadanne Betragtninger, jeg gerne vilde lægge et godt Ord ind for vor danske Opera. I det Lovforslag, som den højtærede Minister har fremsat, forekommer det mig, at han har sørget godt for Skuespillet. Jeg tror ikke, der er nær saa mange Mennesker, der paavirkes af Skuespil, af Litteratur, som der er Mennesker, der paavirkes af Musikken, men jeg sætter Litteratur og dramatisk Kunst saa højt, at jeg selvfølgelig mener, at Staten bør ofre meget for at have en national Scene af høj Rang, en national Scene, som ikke blot kan bringe de store udenlandske Værker, men ogsaa kan bære en dansk dramatisk Litteratur og faa en saadan til at vokse frem. Dette mener jeg, den højtærede Minister har gjort for, hvad han kunde, igennem sit Forslag. Han har sørget godt for Oehlenschläger, som jo for Resten altid opføres for tomme Stole-rader — hvad jeg for mit Vedkommende i og for sig godt kan forstaa —, saavel som for Heiberg, Holberg, Hostrup o. s. v. Men han har ikke haft et venligt Blik for en Heises eller en Lange-Müllers Værker, i alt Fald ikke saa venligt et Blik, som jeg kunde ønske, han havde haft.

Den Opera, som foreslaas paa Casino, roses af alle, der interesserer sig for det nationale Skuespil, men den roses ikke af et eneste Menneske, der interesserer sig for Opera, men angribes fra alle Sider af dem, hvem Musikens Kaar ligger paa Hjerte, og det er der efter min Mening flere gode Grunde til. For det første er det givet, at Personalet paa denne Opera